

MUSICAL PEDAGOGICS

Annual Scientific Edition of the
Greek Society for Music Education,
Vol. 7, 2009

MUSICAL PEDAGOGICS

Greek Society for Music Education

ISME National Affiliate

127 Delfon Str., 54248, Thessaloniki.

Tel. / Fax: +30 2310 858658

email: info@eeme.gr

Web site: <http://www.eeme.gr>

MUSICAL PEDAGOGICS

*Annual Scientific Edition of the
Greek Society for Music Education*

ISSN 17901618

Vol. 7, 2009

Editor

Costas Tsougras

DTP

Costas Tsougras

Cover Design

Christos Mitsakis

SCIENTIFIC COMMITTEE- REVIEW PANEL

Polyvios Androutsos

Smaragda Chrysostomou

Erifili Damianou

Zoe Dionysiou

Jere Humphreys

Pavlina Liatsou-Karadimou

May Kokkidou

Georgia Markea

Natasa Oikonomidou-Stayrou

George Papadelis

Xanthoula Papapanagiotou

Dora Psaltopoulou

Lenia Sergi

Lelouda Stamou

Demetre Themelis

Nikos Theodoridis

Demetre Varelas

Petros Vouvaris

Demetre Yannou

Musical Pedagogics is published yearly and distributed free to all members of the Greek Society for Music Education.

The authors are responsible for the English texts.

Price: 15 €

© Greek Society for Music Education

Σημείωμα διευθυντή σύνταξης

Στο παρόν τεύχος των Μουσικοπαιδαγωγικών φιλοξενούνται πέντε νέα άρθρα γραμμένα είτε ατομικά είτε συνεργατικά από έξι ερευνήτριες – και σε αυτό το τεύχος κυριαρχεί το γυναικείο φύλο – προερχόμενες από τους επιστημονικούς χώρους της μουσικοπαιδαγωγικής, της φιλοσοφίας-αισθητικής και της μουσικής ψυχολογίας.

Στο πρώτο άρθρο η Αθηνά Κτενιαδάκη διερευνά διεξοδικά τις απόψεις, το επαγγελματικό προφίλ, τις διδακτικές προσεγγίσεις των καθηγητών Μουσικής στη Γενική Β/θμια Εκπαίδευση στην Ελλάδα καθώς και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες διεξάγεται το διδακτικό τους έργο. Πρόκειται, από όσο γνωρίζουμε, για την πρώτη έρευνα τέτοιου περιεχομένου και εμβέλειας σχετικά με τη διδασκαλία του μαθήματος της Μουσικής στη χώρα μας. Τα αποτελέσματα της έρευνας, εκφρασμένα εποπτικά σε 30 στατιστικούς πίνακες, έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και ελπίζουμε να βοηθήσουν τόσο τους τωρινούς όσο και τους μελλοντικούς δασκάλους και ερευνητές.

Στο καιρίο ερώτημα του με ποια κριτήρια ένας εκπαιδευτικός επιλέγει τα ερεθίσματα στα οποία θα βασιστεί για να ασκήσει Αισθητική-Μουσική Αγωγή στους μαθητές του προσπαθεί να απαντήσει με το άρθρο της η Μαρίνα Σωτηροπούλου-Ζορμπαλά. Στην εργασία διατυπώνονται τα κριτήρια ενός πιθανού σκεπτικού που μπορούν να υιοθετήσουν οι εκπαιδευτικοί της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για την επιλογή των προς εκμάθηση τραγουδιών και την παιδαγωγική τους αξιολόγηση. Η ανάδειξη της σημασίας του ρόλου της αισθητικής θεωρίας και έρευνας στην εφαρμογή της αισθητικής αγωγής επιχειρείται μέσα από ένα παράδειγμα δημιουργικής σύνδεσης μουσικής και χρωμάτων.

Το τρίτο άρθρο είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας της Μαίης Κοκκίδου με την Ξανθούλα Παπαπαναγιώτου και έχει ως αντικείμενο τη σχέση κριτικής σκέψης και μουσικής εκπαίδευσης. Το κείμενο εστιάζει στο ρόλο της κριτικής σκέψης στις διαδικασίες διδασκαλίας-μάθησης και αναδεικνύει τις στρατηγικές που μπορούν να υιοθετηθούν και να υλοποιηθούν σε ποικίλα πεδία της μουσικής διδασκαλίας-μάθησης αναφορικά με την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης στους μαθητές.

Το επόμενο άρθρο είναι επίσης συνεργατικό, γραμμένο από την Ελένη Τσακιρίδου και την Μαίη Κοκκίδου και αποτελεί συνέχεια της σειράς άρθρων που έχουν δημοσιευθεί με αντικείμενο την αυτοαντίληψη και την αυτοεκτίμηση. Σε αυτό το άρθρο διερευνάται η συσχέτιση των σπουδών μουσικής με την ανάπτυξη της αυτοαντίληψης και της αυτοεκτίμησης σε μαθητές σχολικής ηλικίας μέσα από επιτόπια έρευνα με ερωτηματολόγια σε 1113 μαθητές Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης Δημοτικού. Η ανάλυση των δεδομένων έδωσε το ενδιαφέρον συμπέρασμα ότι οι τομείς της αυτοαντίληψης που επηρεάζει η μεταβλητή της μουσικής εκπαίδευσης είναι αυτές της σχολικής ικανότητας, της διαγωγής/συμπεριφοράς και της αυτοεκτίμησης.

Το τελευταίο άρθρο του τεύχους προέρχεται από το χώρο της μουσικής ψυχολογίας. Σε αυτό η Δήμητρα Κόνιαρη μελετά τις διαφορές στη νοητική αναπαράσταση της μουσικής μεταξύ ακροατών με ή χωρίς τυπική μουσική εκπαίδευση. Χρησιμοποιώντας ως πειραματική βάση την ιεραρχική κατάταξη ενός έργου για πιάνο του Γιάννη Κωνσταντινίδη, φτάνει σε μια σειρά από ενδιαφέροντα και πρόσφορα για περαιτέρω έρευνα συμπεράσματα σχετικά με την αντίληψη των δομικών ή επιφανειακών χαρακτηριστικών της μουσικής από μουσικούς ή μη-μουσικούς.

Με πολλές ευχαριστίες στα μέλη της επιστημονικής επιτροπής για την άψογη συνεργασία τους και στους συγγραφείς των άρθρων για το ερευνητικό τους έργο, σας ευχόμαστε καλή σχολική χρονιά και καλή ανάμωση στο 6^ο Συνέδριο της ΕΕΜΕ στην Αθήνα από την 30^η Οκτωβρίου ως την 1^η Νοεμβρίου.

Κώστας Τσούγκρας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημείωμα διευθυντή σύνταξης	3
Αθηνά Κτενιαδάκη: Το μάθημα της Μουσικής στην Ελληνική Γενική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Στάσεις και απόψεις καθηγητών Μουσικής	5
Μαρίνα Σωτηροπούλου – Ζορμπαλά: Παιδαγωγικά και αισθητικά κριτήρια για την επιλογή και επεξεργασία τραγουδιών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση: Τραγούδια για «χρώματα»	34
Μαίη Κοκκίδου & Ξανθούλα Παπαπαναγιώτου: Κριτική σκέψη και μουσική εκπαίδευση	53
Ελένη Τσακίριδου & Μαίη Κοκκίδου: Η διερεύνηση της σχέσης των σπουδών μουσικής με την ανάπτυξη της αυτοαντίληψης και της αυτοεκτίμησης σε παιδιά σχολικής ηλικίας	73
Δήμητρα Κόνιαρη: Η οργάνωση του μουσικού κομματιού XXXVII, από το έργο «44 Παιδικά Κομμάτια για Πιάνο πάνω σε Ελληνικούς Σκοπούς» του Γιάννη Κωνσταντινίδη, από ακροατές με ή χωρίς τυπική μουσική εκπαίδευση	94

CONTENTS

Editorial	3
Athina Kteniadaki: Music in Greek General Secondary Education: Music teachers' attitudes and opinions	5
Marina Sotiropoulou-Zorbala: Pedagogical and aesthetic criteria for the selection and processing of songs in kindergarten and elementary education: Songs for the 'colors'	34
May Kokkidou & Xanthoula Papapanagiotou: Critical thinking and music education	53
Helen Tsakiridou & May Kokkidou: Investigation into the relationship between music education and the development of self-perception and self-esteem in childhood	73
Dimitra Koniari: The perceptual organization of the piece XXXVII from the "44 Greek miniatures for piano" by Yannis Constantinidis, by adult listeners with or without explicit musical training	94